

2:10-12 The second sin: Intermarriage

1. Rashi to 2:11

שנשאו נשים נכריות בבבל ואפילו הכהנים כמו שמפורש בספר (עזרא ט) ורבותינו אמרו מלאכי זה עזרא

They married foreign women in Babylon; even the kohanim did it, as is stated in Ezra 9. Our sages identified Malachi with Ezra.

2. Midrash, Bereishit Rabbah 18:5

בשעה שעלו ישראל מן הגולה, נתפחמו פני הנשים מן השמש והניחו אותן, והלכו להם ונשאו נשים עמוניות, והיו מקיפות את המזבח ובוכות, הוא שמלאכי אומר (שם /מלאכי ב') וזאת שנית תעשו, שנייה לשטים

When the Jews ascended from exile, the women's faces were blackened by the sun. The men left them and married Amonite women, and the Jewish women surrounded the altar and cried. As Malachi said, 'This is the second thing you do' – second to Shittim.

3. Radak to 2:10

ברית אבות הוא שלא לבגוד באשתו כי אברהם אבינו אע"פ שלא היו לו בנים משרה לא בגד בה שישא אשה אחרת עליה עד שהיא מרצונה אמרה לו בא נא אל שפחתי אולי אבנה ממנה וכן יצחק אבינו אע"פ שהיתה רבקה עקרה לא נשא אחרת עליה, וכן יעקב אבינו לא נשא מרצונו אשה על נשיו עד שהן נתנו לו רשות מדעתן:

'The covenant of the fathers' is not to betray one's wife. Although our father Avraham had no children from Sarah, he did not betray her, marrying another woman, until she willingly told him... And so our father Yitzchak, even though Rivkah was barren, did not marry another, and so our father Yaakov did not willingly marry another woman in addition to his wives until they chose to permit it.

4. Radak to 2:11

דבוק האיש והאשה הוא קדש ד' דכתיב 'ודבק באשתו', וצוה לישראל שיהיו קדושים, והקידוש הוא שלא ישלחו עצמם אל כל אשה כמו שעושים הגוים, ובסוף העריות אמר קדושים תהיו, וישראל ג"כ נקראו קדש כמו שאמר קדש ישראל לד', והנה הם מחללים אותו הקדש שהיא בת ישראל ונושאים נכריות עליהן

The clinging of man and woman is sacred to Gd, as in, 'And he shall cling to his wife.' He instructed Israel to be holy, meaning not to send themselves to every woman as the nations do. At the end of the instructions of sexual morality He said, "You shall be holy." And Israel is called 'holy', as in Yirmiyahu 2:3. They desecrate that sanctity, the Jewish woman, marrying foreigners upon them.

5. Abarbanel pg. 256-257

ששתי קורבות הם היותר גדולות בין האנשים: האחת קורבת האחוה והמשפחה בהסתעפם מאב אחד משותף להם כי יותר יאהב האדם את אחיו ואת קרובו משיאהב את הנכרי, והשני היא קורבת האמונה והדת שהאנשים שהם בעלי דת אחת הם מתאחדים ומתקרבים זה לזה... והנה הקב"ה בחר שיהיו בעמו שתי הקורבות האלה רוצה לומר שיהיו מתאחדים ביחס ומשפחה אחת ולא יהיו עמים שונים מקבלים אמונתו כמו שהיו הנוצרים בדתם והישמעאלים בדתם... ועל זאת הכוונה אמר 'הלא אב אחד לכולנו' שהוא יעקב אב וראש יחס ישראל והיא הקורבה הראשונה... 'הלא קל אחד בראנו' שהוא הקב"ה והיא הקורבה השנית... ובהיות בינינו שתי הקורבות האלה 'מדוע נבגד איש באחיו' שהוא הבעל באשתו כי זהו כנגד קורבת היחס ואחות המשפחה, 'לחלל ברית אלקינו' כנגד קורבת הדת והאמונה כי בעשותנו זה יתחלל הברית אשר היה בין אלקינו לעמו להיות הקל אחד והעם אחד

There are two great bonds among people. One is the bond of brotherhood and family, branching from one shared source, for one will love his brother and relative more than he will love a stranger. The second is the bond of faith and religion, for those who share a religion will unite and bond with each other... Gd dictated that His nation should have these two bonds, meaning that they would unite with one lineage and family, and multiple nations would not accept His faith, as Christians and Arabs did in their faith... And so Malachi said, "We are of one father", Yaakov, father and head of Jewish lineage, which is the first bond... "One Gd created us", meaning Gd, and this is the second bond... And because we have these two bonds, "why would one betray his brother", meaning a husband betraying his wife, the bond of lineage and brotherhood of the family, "to desecrate the covenant of our Gd," the bond of religion and faith, desecrating the covenant which was between Gd and His nation, to have one Gd and one nation.

2:13-16 Scathing rebuke

6.	2:13	The first and second layers		
Ibn Ezra/Radak		They brought poor korbanot		They intermarried
Rashi		They married non-Jewish wives		While married to Jewish wives
Abarbanel		They harmed the Jewish nation (via intermarriage)		They harmed their wives

7. 2:15 An unclear rebuke

	Rashi	Ibn Ezra	Radak	Abarbanel 1	Abarbanel 2
ולא אחד עשה	Didn't I create one human being...	Not one of you acts properly...	Avraham did not do this...	The people ask: Didn't Gd create one man?	Not just one of you does this...
ושאר רוח לו	...all other spirits are My creation, too...	...a proper spirit remaining in him...	...he had a higher spirit...	Aren't all spirits (Jew and non-Jew) from Him?	...all of you do it.
ומה האחד מבקש זרע אלקים	...so what do you, children of Gd, seek?	...to seek to produce godly children	...to seek godly children	Malachi replies: Adam sought children who would serve Gd	And do you seek godly children?

8. Talmud, Gittin 90b

'כי שנא שלח' ר' יהודה אומר אם שנאתה שלח ר' יוחנן אומר שנאוי המשלח...

'For sending away is hated' – R' Yehudah said: If you hate her, send her away. R' Yochanan said: The one who sends away is hated...

2:17 Your challenge to Gd: Where is Justice?

3:1-5 I respond: There will be a day of judgment, but you won't like it

9. The judgment

Ibn Ezra, Radak	Messianic times
Rashi	After death
Abarbanel	Both – and you can see a sign of it now, such as with Persia's punishment of Babylon

10. 3:1 Malach, Adon and Malach haBrit

	Rashi	Ibn Ezra	Radak	Abarbanel
I am sending My malach	Malach who destroys the wicked	Mashiach ben Yosef	Malach	Prophet
the Adon you seek will come to His Temple	Gd	Gd	Mashiach	Gd
and the Malach haBrit you seek has come	Malach who avenges violation of the covenant	Gd	Mashiach or Eliyahu	King Cyrus

11. 3:2 Zechariah 13:8-9